

LAKIALOITE 38/2001 vp

Laki naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnalle

Sukupuolikiintiöitä valtion ja kuntien toimielimissä on pienennettävä. Naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetussa laissa (609/1986) on määritelty valtion ja kuntien toimielinten kokoonpano niin, että kumpaakin sukupuolta tulee olla vähintään 40 prosenttia. Tällä lailla pyritiin takaamaan sukupuolten välinen tasa-arvo ja edustavuus päätöksenteossa. Toivotut tavoitteet eivät kuitenkaan ole toteutuneet kiintiöimällä toimielinpaikkoja. Sen sijaan toimielinten tehokkuus ja tietämys kyseisistä asioista ovat heikentyneet huomattavasti.

Kunnat ovat pystyneet täyttämään lain vaatimukset kiitettävästi, esimerkiksi vain kuudessa kunnanhallituksessa tasa-arvon tavoite jäi saavuttamatta. Näennäisen tarkka lain soveltaminen ei kuitenkaan estä lain kiertämistä. Toimielimen varsinaiseksi jäseneksi valittu nainen ei käytännössä osallistu kokouksiin, vaan tointa hoitaa varajäseneksi valittu mies. Tämä ei ole tarkoituksenmukaista eikä hyväksyttävää. Lisäksi monissa kunnissa asioita valmistellaan enemmän tai vähemmän valtuuston ja hallituksen puheenjohtajien voimin. Naisten määrä naisluottamustoimissa ei ole lisääntynyt merkittävästi.

Valtionhallinnossa kiintiövaatimus on ollut huomattavasti vaikeampi täyttää kuin kunnissa. Lainmuutoksen jälkeen asetetuista komiteoista

kolmannes ja työryhmistä yli puolet ovat olleet kiintiösäännön vastaisia. Valtionyhtiöiden johdoelimityssä naisia on ollut vain neljännes ja vain 10 prosenttia toimielimistä on täyttänyt kiintiövaatimuksen.

Henkilövalintoja tehtäessä eri toimielimiin valintaperusteina käytetään poliittisia ja sukupuolellisia tekijöitä. Tärkeämpää yhteisten asioiden hoidossa olisi kuitenkin asiantuntemus ja aito kiinnostus yhteisten asioiden hoitoon. Kun isoissakin kaupungeissa on vaikea löytää toimielinten jäseniksi sukupuoleltaan, poliittiselta taustaltaan ja asiantuntemukseltaan päteviä henkilöitä, mikä mahtaa olla tilanne pienempien kuntien kohdalla? Tasa-arvon ajaminen kiintiöillä ei voi olla tärkeämpää kuin yhteisten asioiden asiantunteva hoitaminen. Puhumattaakaan siitä, että valtionhallintoa hoidetaan lainvastaisesti. On järkevämpää pienentää kiintiötä 30 prosenttiin kuin antaa tehottoman tai lainvastaisen päätöksenteon jatkua. Kunnallisvaalit on vastikään pidetty, joten nyt on oikea hetki ryhtyä lainmuutosvalmisteluihin, sillä lainmuutos kannattaa tehdä hyvissä ajoin ennen seuraavien lautakuntien kokoamista.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki

naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta 8 päivänä elokuuta 1986 annetun lain
(609/1986) 4 §:n 2 momentti, sellaisena kuin se on laissa 206/1995, seuraavasti:

4 §

piakin vähintään 30 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu.

Viranomais *velvollisuus* *edistää* *tasa-arvoa*

Valtion komiteoissa, neuvottelukunnissa ja muissa vastaavissa toimielimissä sekä kunnallisissa toimielimissä lukuun ottamatta kunnanvaltuustoja tulee olla sekä naisia että miehiä kum-

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta

•

Helsingissä 4 päivänä huhtikuuta 2001

Kalervo Kummola /kok
Pertti Mäki-Hakola /kok
Raija Vahasalo /kok
Jari Koskinen /kok
Jyri Häkämies /kok
Pauli Saapunki /kesk
Lasse Virén /kok
Timo Seppälä /kok
Pekka Kuosmanen /kok
Pekka Vilkuna /kesk
Antti Rantakangas /kesk

Mika Lintilä /kesk
Hannu Takkula /kesk
Eero Lämsä /kesk
Juha Rehula /kesk
Tero Rönni /sd
Petri Salo /kok
Marja Tiura /kok
Olli Nepponen /kok
Juhani Sjöblom /kok
Mauri Salo /kesk
Tapio Karjalainen /sd